

PREDLOG OSNOVE
za vođenje pregovora i zaključivanje
Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo
o priznavanju perioda osiguranja za ostvarivanje prava na penziju

Podgorica, april 2013. godine

I Ustavni osnov

Ustavni osnov za zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o priznavanju perioda osiguranja za ostvarivanje prava na penziju, sadržan je u odredbama člana 15 stav 1 Ustava Crne Gore („Službeni list CG”, broj 1/ 07), kojim je propisano da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, sarađuje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i odredbama člana 100 tačke 1 i 4, kojima je propisano da Vlada vodi unutrašnju i vanjsku politiku i zaključuje međunarodne ugovore.

II Ocjena stanja odnosa sa Republikom Kosovo

Prvi Sporazum o socijalnom osiguranju nakon proglašenja nezavisnosti, Crna Gora je zaključila sa Republikom Srbijom koji se odnosio i na Kosovo i Metohiju. Sporazum između Crne Gore i Republike Srbije o socijalnom osiguranju (Službeni list“ RCG, br. 17/07) stupio je na snagu 1. januara 2008. godine.

Imajući u vidu novonastale okolnosti u državno pravnom statusu Republike Kosovo, koje je 17. februara 2008. godine postalo samostalna država, ističemo da Republika Srbija i Republika Kosovo nijesu regulisale međusobne odnose iz oblasti socijalnog osiguranja kao i da Republika Kosovo te odnose nije regulisala ni sa jednom od republika bivše SFRJ.

Posebno ističemo, da se, u skladu sa međunarodnim pravom iz oblasti socijalnog osiguranja, prava po osnovu rada u drugoj državi, mogu ostvariti samo ukoliko između države porijekla i države rada postoji zaključen sporazum o socijalnom osiguranju.

S obzirom da između Crne Gore i Republike Kosovo ne postoji takav sporazum, ne postoji pravni osnov za sabiranje perioda osiguranja ostvarenih na teritoriji Kosova.

U skladu sa tim, ovo ministarstvo se 10. aprila 2012. godine, obratilo Ministarstvu rada i socijalne zaštite Republike Kosovo, s predlogom da se održi sastanak predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore i Ministarstva rada i socijalne zaštite Republike Kosovo, na kojem bi se međusobno razmijenile informacije o pozitivnim pravnim propisima kojima je uređena oblast socijalnog osiguranja, sa posebnim akcentom na oblast penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i upoznavanje sa načinom uspostavljanja koordinacije sistema socijalnog osiguranja Republike Kosova sa drugim državama, posebno sa državama u okruženju.

Sastanak predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore i Ministarstva rada i socijalne zaštite Republike Kosovo u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja održan je 25. septembra 2012. godine u Podgorici.

U periodu od 18. 3. – 19. 3. 2013. godine, na inicijativu ministra rada i socijalnog staranja Vlade Crne Gore mr Predraga Boškovića, dogovorena je posjeta Ministarstvu za zajednice i povratak i Ministarstvu rada i socijalne zaštite Republike Kosovo

Tokom ove posjete dogovoreno je da se pristupi zaključivanju Sporazuma na nivou Vlada dviju država o uzimanju perioda osiguranja navršenog u drugoj državi ugovornici za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju.

S obzirom da je ovakav sporazum Vlada Republike Kosovo zaključila sa Vladom Republike Makedonije, dogovoreno je da kosovska strana pripremi Predlog sporazuma koji bi bio osnov za pregovore.

Kosovska strana je dostavila Predlog sporazuma i predložila da se pregovori u vezi sa zaključivanjem istog održe u Podgorici krajem aprila ili početkom maja 2013. godine.

III Razlozi za zaključivanje međunarodnog ugovora

Nakon proglašenja nezavisnosti Republike Kosovo, pojavili su se problem u vezi sa pitanjima socijalnog osiguranja, posebno problemi građana Crne Gore koji su radili na Kosovu i Crnoj Gori, koji ne mogu ostvariti pravo na penziju jer im crnogorski periodi osiguranja nijesu dovoljni za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju, a periodi rada na Kosovu se ne mogu uzeti u obzir zbog nepotvrđivanja tog perioda od strane Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srbije (primjenom Sporazuma o socijalnom osiguranju između Crne Gore i Republike Srbije), odnosno zbog nepostojanja sporazuma o socijalnom osiguranju između Crne Gore i Republike Kosovo. Kako Republika Kosovo još uvijek nema potrebnu zakonsku regulativu u oblasti socijalnog osiguranja za zaključivanje sporazuma o socijalnom osiguranju sa drugim državama, cijenimo da je, u cilju zaštite građana koji su radili na teritoriji dviju država, a pravo na penziju ne mogu ostvariti iz navedenih razloga, neophodno zaključiti Sporazum na nivou Vlada dviju država o međusobnom uzimanju u obzir perioda osiguranja navršenih u drugoj državi za ispunjenje uslova za ostvarivanje prava na penziju.

Zaključivanjem ovog sporazuma omogućiće se da građani ostvare svoja prava na penziju po osnovu rada u državama ugovornicama.

IV Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori, odnosno bitni elementi koje ugovor treba da sadrži i predlog stavova delegacije Crne Gore u vezi sa tim pitanjima

Na pregovorima će se usaglasiti odredbe teksta Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o uzimanju perioda osiguranja navršenog u drugoj državi

ugovornici za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju, kao i uzajamno razmijeniti informacije o primjeni pravnih propisa država ugovornica.

V Procjena potrebnih finansijskih sredstava za izvršavanje ugovora i način njihovog obezbjeđenja

Za izvršavanje ovog sporazuma nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

VI Potreba usaglašavanja propisa

Zaključivanje navedenog međunarodnog sporazuma ne zahtijeva izmjenu važećih i donošenje novih propisa.

VII Stavovi i mišljenja zainteresovanih organa o opravdanosti zaključivanja ugovora

U postupku pripreme Predloga Osnove za vođenje ovih pregovora, zatražena su i cijenjena mišljenja zainteresovanih organa, koja se daju u prilogu.

VIII Predlog sastava delegacije

Delegaciju sačinjavaju predstavnici Ministarstva rada i socijalnog staranja i Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore

Jovo Pajović – Šef delegacije – pomoćnik ministra rada i socijalnog staranja

Marina Vučićević – samostalni savjetnik I za inostrano osiguranje u Ministarstvu rada i socijalnog staranja

Darka Džabasan – samostalni savjetnik I za penzijsko i invalidsko osiguranje u Ministarstvu rada i socijalnog staranja

Milanka Mrdak – pomoćnik direktora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja

Ljubinka Maraš – koordinator matične evidencije u Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja

VIII Predračun troškova za rad delegacije

Troškove za rad delegacije snosi organ čiji predstavnici učestvuju u pregovorima.

Sporazum između Vlade Republike Crne Gore i Vlade Republike Kosova za konfirmisanje perioda osiguranja za ostvarivanje prava na penziju

Sporazum između Vlade Republike Crne Gore i Vlade Republike Kosova, u daljem tekstu kao "Ugovorene Stranke", motivisani su željom za poboljšanje odnosa između dvije države u određenim segmentima iz oblasti socijalnog osiguranja, usaglasili su se u sljedećem:

I Dio

Opšte odredbe

Član 1

Definicije

1. Za sprovođenje ovog sporazuma:

- 1) Izraz "Crna Gora" - odnosi se na Republiku Crna Gora;
Izraz "Kosovo" - odnosi se na Republiku Kosovo,
- 2) Izraz "Kompetentni Autoritet" podrazumijeva:
U slučaju Kosova, Ministarstvo rada i socijalne zaštite;
U slučaju Crne Gore, Ministarstvo rada i socijalne politike,
- 3) Izraz "Kompetentna Institucija" podrazumijeva:
U slučaju Kosova, Departman penzijske administracije Republike Kosova;
U slučaju Crna Gora, Fond za penzijsko-invalidsko osiguranje Republike Crne Gore, zajedno sa podružnicama i ekspoziture,
- 4) Izraz "Period osiguranja" podrazumijeva:
U slučaju Kosova, period za koje su isplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao što slijedi:
 - a. Registrovani u bazi podataka sve do 31.12.1998.g.
 - b. Registrovane u bazi podataka, kao staž osiguranja, koji se smatra u produženom trajanju do 31.12.1991.g.
 - c. Konfirmirani periodi kroz Obrazac M4 do 31.12.1998.g. kontrolisano i ovjereno od strane nadležne institucije uz zapisnik od završene kontrole.

U slučaju Crna Gora, period za koji su isplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, uključujući i staž osiguranja, koji se smatra sa dodajućim trajanjem zaključno do 31.12.1991.g. i periodi priznati kao takvi, i registrovana u matičnoj evidenciji.

- 5) Izraz "Legislativ" podrazumijeva:
U slučaju Republike Kosovo zakonodavstvo navedeno u članu 2, stav 1, tačka 1.1.ovog Sporazuma,
U slučaju Crna Gora legislativ je specifikovan u stavu 1 člana 2, tačka 1.2 ovog Sporazuma, i
- 6) Izraz "Osigurani" odnosi se na lica koja rade ili obavljaju djelatnost i koji su osigurani, ili imaju pravo na naknadu, kao što je definisano u čl.2 ovog Sporazma;
- 7) Izraz "penzija" podrazumijeva i :
U slučaju Kosova penzija na osnovu zaposlenja, odnosno isplate doprinosa;
U slučaju Crna Gora, starosnu i porodičnu penziju;
- 8) Izraz "članovi porodice" podrazumijeva lica definisana, ili priznata kao članovi porodica sa odgovarajućim zakonodavstvom;
- 9) Izraz "mjesto boravka" se odnosi na stalno nastanjenje.

2.Osim ako nije drugačije predviđeno, svi ostali izrazi koji nijesu definisani u ovom Sporazumu će imati značenje definisano prema legislativi u snazi.

Član 2

Oblasti zakonskog sprovođenja

1.Ovaj Sporazum će se sprovoditi u skladu sa legislativom ugovornih strana, kao što slijedi:

1.1. U slučaju Republike Kosovo, Zakon br.04/Z-101 za penzione fondove na Kosovu i drugim podzakonskim aktima koji se odnose na uslove i kriterije za starosnu penziju.

1.2. U slučaju Crne Gora, Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju, odnosno odredbe koje se odnose na dokaze o matičnoj evidenciji i minimalnih uslova za sticanje prava na :

1.2.1.starosnu penziju,

1.2.2. Porodičnu penziju(udovac, udovica, djeca i druge članove porodice koji imaju pravo),

2. Odredbe ovog sporazuma primjenjuju se samo na uzajamnom potvrđivanju perioda osiguranja, u cilju ispunjena uslova za sticanje prava na starosnu penziju.

3. Ovaj Sporazum se primjenjuje i na sljedeći legislativ, koje će upotpuniti postojeći legislativ svake Ugovorne Stranke, potpisnice, u odnosu na nove kategorije korisnika, osim ako su Autoriteti saglasni sa ovim u pismenoj formi.

Član 3

Lica koja podliježu ovom Sporazumu

Ovaj Sporazum se odnosi na državljane obje Ugovorne Strane koje su završili periode osiguranja na teritorijama dviju Strana Ugovornica.

Član 4

Jednak tretman

Ugovorne strane potvrđuju periode osiguranja pod istim uslovima koji važe za građane te zemlje, osim ako nije drugačije predviđeno u ovom Sporazumu.

II Dio

Konfirmacija perioda osiguranja i izdavanje sertifikata

Član 5

Procedure za konfirmaciju perioda osiguranja

1.Postupak za potvrđivanje perioda osiguranja inicira se od Kompetentne Institucije prema prebivališta lica, na dan podnošenja zhtjeva kroz dvostranog obrzca RK/RM1 (Aneks 1 ovog Sporazuma). Sljedeći dokumenti će da se prilaže uz zhtjeve:

1.1.fotokopiju radne knjižice podnosioca predstavke, provjereno od Nadležne Institucije Ugovorne Strane;

1.2.Potvrda ukoliko podnosilac je korisnik penzije, provjerene od Nadležne Institucije Ugovorne Strane;

1.3.Potvrda ukoliko podnosilac je zaposlen, verifikovano od Nadležne Institucije Ugovorne Strane.

2. Potvrda /konfirmisanje perioda osiguranja realizuje se kroz jednog dvostranog obrazca RK/RM2 (Aneks 2 ovog Sporazuma), izdate od strane Kompetentnih Strana Ugovornica. U prilogu obrasca obavezno je dostavljanje evidentnih podatakai / ili prijava perioda osiguranja u članu 1, tačka 4 ovog Sporazuma provjereno od komponente institucije Ugovorne Strane.

3.Period osiguranja koji su kraći od jedne godine, uzimaju se u obzir od strane nadležne institucije za pravo na penziju u skladu sa legislativom odgovarajuće zemlje i njenog obračuna.

4. Periodi osiguranja zaključni u skladu sa zakonodavstvom jedne Strane Ugovornice prikupljaju se sa zaključnim periodima u skladu sa zakonodavstvom druge strane Ugovornice, pod uslovom da se one ne poklapaju.

5. Za potpunu i pravu konfirmaciju činjeničnog stanja, nadležni organi mogu zahtijevati dokaze, konsultacije i dodatna razjašnjenja/ tumačenja.

Člab 6

Utvrdjivanje prava na penziju

Svaka Strana Ugovornica na osnovu sakupljenog perioda osiguranja, utvrđuje pravo na penziju na osnovu nacionalnog legislativa. I obavlja isplatu samo za građane koji imaju stalno prebivalište na teritoriji Strane Ugovornice u kojoj je pokrenuta procedura, i u kojoj nije priznato pravo na penziju.

Dio III

Razne odredbe

Član 7

Razmjena informacija

Nadležni organi obje Ugovorene Strane su dužne da međusobno informišu o preduzetim mjerama za sprovođenje ovog sporazuma i svih nacionalnih legislativnih promjena koje su od značaja za sprovođenje ovog sporazuma.

Član 8

Fiskalne olakšice

Oslobađanje od poreza, taksa i predviđenih doprinosa na nacionalnim legislativom Strane Ugovornice primjenjuju se za sprovođenje ovog Sporazuma.

Član 9

Priznavanje potvrda

Izdata uvjerenja/potvrde od strane nadležnih organa i institucija kojoj svaka Ugovorna Strana, na koja se odnosi pozdanost certifikata ili dokumenata, autoriteti ili kompetentne institucije druge Ugovorne Strane ce smatrati validnim.

Član 10

Komunikacija između vlasti i kompetentnih institucija

Za sprovođenje ovog Sporazuma, autoriteta i kompetentne i institucije će direktno komunicirati između.....

Član 11

Zaštita ličnih podataka

Svaka informacija ili podatak za jedno lice koje će se razmjeniti između Ugovornih Strana, će ostati konfidencijalni ili će se koristiti samo za primjenu odredaba ovog Sporazuma. Razmjena i obrada ličnih podataka će podleći zaštiti, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom Ugovornih Strana.

Dio IV

Prelazne i završne odredbe

Član 12

Važenje i sprovođenje

1. Sa ovim sporazumom obuhvataju se periodi osiguranja iz člana 1, tačka 4 ovog Sporazuma
2. Odredbe ovog Sporazuma primjenjuju se za pokrenute postupke vezano sa zahtjevom za potvrdu perioda osiguranja, podnijetih nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Član 13

Stupanje na snagu, izmjene i dopune i ukidanje

1. Ovaj Sporazum će biti ratifikovan sa strane obje Ugovorne Strane u skladu sa njihovim Nacionalnim zakonodavstvom.
2. Ovaj Sporazum će stupiti na snagu nakon trideset dana od dana prijema pismenog obavještenja, u kome su ugovorne strane preko diplomatskih puteva, međusobno informišu o ispunjenju potrebnih unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu Sporazuma.
3. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen uz obostranu pismenu saglasnost Ugovornih Strana. Izmjene i dopune će stupiti na snagu u skladu sa stavovima 1 i 2 ovog člana.
4. Ovaj Sporazum može se staviti van snage uz međusobnu pismenu saglasnost Ugovornih Strana, ili od jedne Ugovorne Strane putem pismenog obavještenja do druge Ugovorne Strane, preko diplomatskih kanala. U slučaju jednostranog stavljanja van snage Sporazuma, isti prestaje da važi tri mjeseca nakon datuma prijema obavještenja o stavljanju van snagu ovog Sporazuma.
5. U slučaju stavljanja van snage ovog Sporazuma:

- 1) Prava stečena na osnovu konfirmisanih perioda osiguranja će se primijenjivati u skladu sa odredbama ovog Sporazuma.
- 2) Sve procedure za priznavanje perioda osiguranja koje su počele prije prijema obavještenja o jednostranom ukidanju Sporazuma, biće završena u skladu sa odredbama ovog Sporazuma.

Za Vladu

Republika Kosovo,

Za Vladu

Republika Crna Gora
